

ئەزىز نەسىن (تۈركىيە)

چۈشكەن بوزۇلماق

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

ئەزىز نەسىن (تۈركىيە)

چۈشلىرىم بۇزۇلمىسۇن

تەرجىمە قىلغۇچى: توختى ھاجى تىللا

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

بۇ كىتاب ئىستامبول «AD» نەشرىياتى تەرىپىدىن 1992 - يىلى نەشر قىلىنغان
تۈركچە نۇسخىسىغا ئاساسەن تەرجىمە ۋە نەشر قىلىندى.
本书根据伊斯坦布尔《AD》出版社 1992 年出版的土耳其文版翻译出版。

مەسئۇل مۇھەررىرى: راخمان مامۇت

چۈشلىرىم بۇزۇلمىسۇن
ئاپتورى: ئەزىز نەسىن (تۈركىيە)
تەرجىمە قىلغۇچى: توختى ھاجى تىللا

*

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى نەشر قىلدى
(ئۈرۈمچى شەھىرى جەنۇبىي ئازادلىق يولى №348)
شىنجاڭ شىنخۇا كىتابخانىسىدىن تارقىتىلدى
ئۈرۈمچى لوڭيىدا مەتبەئە ئىشلىرى چەكلىك شىركىتىدە بېسىلدى

فورماتى: 850×1168 مم، 32/1 باسما تاۋىقى: 7.25

2003 - يىل 3 - ئاي 1 - نەشرى

2003 - يىل 3 - ئاي 1 - بېسىلىشى

تراژى: 1-3000

ISBN7-228-07751-2/1 • 2742

باھاسى: 11.00 يۈەن

图书在版编目(CIP)数据

别让梦境白废/(土)艾则孜纳森著;托合提阿吉·提拉译.
乌鲁木齐:新疆人民出版社,2002.12
ISBN 7-228-07751-2

I. 别… II. ①纳…②托… III. 短篇小说—作品
集—土尔其—现代—维吾尔语(中国少数民族语言)
IV. I374.45

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2002)第 099958 号

责任编辑: 热合曼·马木提

别让梦境白废 (维吾尔文)

艾则孜·纳森 著
托合提阿吉·提拉 译

新疆人民出版社
(乌鲁木齐市解放南路 348 号 邮编: 830001)

新疆新华书店发行
新疆乌鲁木齐隆益达印务有限公司印刷
850×1168 毫米 32 开本 7.25 印张
2003 年 3 月第 1 版 2003 年 3 月第 1 次印刷
印数: 1—3000

ISBN7-228-07751-2/I·2742 定价: 11.00 元

مۇندەرىجە

1	 چۈشلىرىم زايە كەتمىسۇن
11	 ھەر جايدا يالغۇزمەن
30	 ئۆمۈر بەيگىسىدىكى ئارامگاھ
43	 ھەر كېچە ئەينى جىنايەت
56	 قىممەتلىك تاشلاندۇق مىراسلار
71	 مېنى كۆز مونچاق دەيتتى
89	 ئۆلۈم پەرىشتەسى
106	 زەيتۇن كۆزلۈك قىز
117	 ھەممە ئادەم بىر قارا باستى چۈش
138	 تاپقۇنا، مەن كىم؟
154	 تۇلسۇنى سۆيىمەن
171	 ھەر كىمنىڭ ئۆز جۈپتى بار
180	 ئۆزىگە سەرگۈزەشتە توقۇغان ئايال
217	 مەن قانداق يازمەن

چۈشلىرىم زايە كەتمەسۇن

سەن بىلەن بىر ئۆيدە تۇرغۇدەكمەن. بۇ ئۆي سېنىڭمۇ، مېنىڭمۇ ياكى باشقىلارنىڭمۇ بىلمەيمەن. ئىككىمىز بىر ئۈستەلدە ئولتۇرۇپ تاماق يېدۇق. كېيىن ئۈستەلدە ناتونۇش كىشىلەر پەيدا بولدى. ئۇلارغا تونۇش كىشىلەردەك مۇئامىلە قىلدىم. ئۇلار مۇشۇ ئائىلىنىڭ ئادەملىرىدەك يېقىنچىلىق قىلاتتى. لېكىن ئۇلار ساڭا يېقىنچىلىق قىلىۋاتامدۇ، ماڭىمۇ ياكى ئىككىلىمىز. گىمۇ بىلەلمىدىم.

مەن ئورنۇمدىن قوپۇپ كەڭ كارىدوردىن ئۆتۈپ، كىچىك بىر زالغا كىردىم. ئۇ يەردىكى پاكاز ئۈستەلدە بىر ئەينەك قاچىدا تاماق تۇراتتى. ئۇ قورۇما ئىدى، لېكىن قانداق قورۇما ئىكەنلىكىنى ئۇقمايمەن. قوشۇق بىلەن ئۇنى ئارىلاشتۇرۇۋاتقىنىمدا، يېنىمغا بىر كىچىك بالا كەلدى. ئۇ ئۇيقۇدىن يېڭى ئويغانغاندەك تۇراتتى. سېنىڭ كىچىك ئوغلۇڭمۇ ياكى باشقا بىرىنىڭ ئوغلى. مۇ، بىلەلمىدىم.

— ياخشىمۇ سەن؟ — دەپ سورىدىم ئوغلۇلدىن.

— ياخشى ئەمەس، — دەپتۇ ئۇ.

— نېمە ئۈچۈن؟

— سائەت يەتتىدە يېتىپ، يەتتىدە تۇرسام ياخشى بولمايدى.

كەن!

بۇ بالا نېمە دېمەكچىدۇ، دەپ ئويلىدىم. كەچ سائەت يەتتىدە يېتىپ، ئەتىگەن سائەت يەتتىدە ئورنىدىن تۇرۇش، يەنى ئون ئىككى سائەت ئۇخلاش نېمىدېگەن راھەت، ئادەم ماڭىمۇ شۇنداق ئۇيقۇ بولسا... مەن خاتا چۈشىنىۋالدىممۇ يا؟ سائەت يەتتىدە

يېتىپ، يەتتىدە تۇرۇش دېگىنى ياتا ياتماي ئورنىدىن تۇرۇش،
يەنى زادىلا ئۇخلاسا سلىق دېگەنلىكىمدۇ - يا؟

ئويغىنىپ كەتتىم. سېنى كۆرگەن چۈشۈم بۇزۇلۇپ كەتتىم.
سۇن دەپ ياتقان يېرىمدە كۆزلىرىمنى يۇمۇپ ئۆزۈمنى ئويۇغا
زورلىدىم. ئىككىمىز كەڭ دالدا تۇرغۇدەككىمىز، بىر تۆپىلىكتە
تۆت بۇرجەك ياغاچ ئۈستەللەر قويۇلغان بىر دالا ئاشخانىسى
بارمىش، ئىككىمىز بىر ئۈستەلگە كېلىپ ئولتۇردۇق، ئەمما
تاماق يېدۇقمۇ، يېمىدۇقمۇ بىلمەيمەن. ھېلىقى ئۈستەللەر رەد-
دىلەنمىگەن تاختايلاردىن ياسالغانىكەن. ئۇنىڭغا سەپسىلىپ قاراپ
كەتتىم. ئۈستەلگە يا قېلىنراق قەغەز، يا ئاق كىليونكا، يا باشقا
داستىخان سېلىنىمغاچقا، تۆكۈلگەن نەرسىلەر قېتىپ قاسماق
بولۇپ كەتكەن ۋە ماي دەسمال بىلەن سۈرتۈۋېرىپ، خورما رەڭ
سىردەك پارقىراپ كەتكەنىدى، ئەمما كىشىلەرنىڭ قول ۋە جەي-
نەكلىرىگە يۇقمايتتى.

ئۈستەلدە ئاۋۋال ئىككىيلەن ئىدۇق، كېيىن يەنە بىر نەچچە
كىشى كەلدى. ئۇلار كىملەر؟ سېنىڭ يېقىنلىرىڭمۇ، مېنىڭمۇ
ياكى ئىككىمىزنىڭ تونۇشلىرىمۇ ۋە ياكى باشقىلارمۇ؟ ئۇلار بى-
لەن سەن سۆزلەشتىڭ، مەن بولسام...

سەن يېڭى بىر يۈرۈش چالغۇ ئەسۋابلىرى سېتىۋالغانىد-
قىڭنى، بۇنىڭدىن بەك خۇشاللىقىڭنى ئېيتتىڭ ۋە مېنىڭمۇ شۇنداق
بىر يۈرۈش چالغۇ ئەسۋاب ئېلىشىمنى تەۋسىيە قىلدىڭ. مەن
دەرھال ماقۇللۇق بىلدۈردۈم. بۇ يەردىن تاپالمىسام ئامېرىكىدىن
ئالدۇرىمەن دەپ ئويلايتتىم. ماركىسىنى يېزىۋېلىش ئۈچۈن قە-
غەز، قەلەم ئالدىم. ھىندىستان مېلىمۇ ياكى ئامېرىكا سېرىق
تەنلىكلىرىنىڭمۇ، ئەيتاۋۇر سەن «ھىندىيان» ياكى «ھىندىس-
تان» دېگەندەك ئىككى ئىسىمنى ئېيتتىڭ. ھىندىستان چالغۇ
ئەسۋابلىرى سېنىڭ ماختىغىنىڭدەك ياخشىمىدۇ دەپ ئەجەبلى-
نىپ، قەغەزگە «ھىندىستان» دەپ يازدىم. سېنىڭ ئىككىنچى

سۆزۈڭنى زادى چۈشەنمىدىم، بىراق بۇ شۇنداق ئېنىق، ھەممە كىشى بىلىدىغان ۋە بىلىشكە تېگىشلىك سۆز، ئۇنى چۈشەنمەسلىك- كىم ئەيىپ دەپ سەندىن قايتا سورىمىدىم. لېكىن خاتا يېزىپ قويماي دەپ يېزىشتىن ۋاز كېچىپ، راست يازغاندەك قول ئىشلا- رىتى قىلىپ قويدۇم. . . .

يەنە ئويغىنىپ كەتتىم. سەن بىلەن يەنە بىللە بولۇش ئۈچۈن كۆزلىرىمنى چىڭ يۇمدۇم. بۇ قېتىم ئۇيقۇمنىڭ كېلىشىنى تېخىمۇ ئۇزۇن كۈتتۈم. بىز يەنە ھېلىقى كېچە قونغان يېرىمىز- دە، ھېلىقى دالىدىكى ئاشخانىدا تۇرغۇدەكمىز. باشقا ئۈستەللەر- دىكى قىزغىن كۈلكە چاقچاقلار قۇلىقىمغا كىرىپ تۇراتتى. تەخ- سەمدە بىر يالپاق مايلىق گۆش بار ئىدى، ئۇنى يېدىم، لېكىن نېمىنىڭ گۆشى ئىكەنلىكىنى بىلەلمىدىم، بېلىق، توخۇ ياكى ئوۋلانغان ئۆردەك گۆشى بولۇشى مۇمكىن. ئىچىملىك ئىچتۇق- مۇ، ئىچمىدۇقمۇ، ئېسىمدە يوق، بەلكىم، ئىچىمگەندىمىز، چۈنكى بىز ھاراق ئىچمەيمىز - دە.

سەن ۋە ھېلىقى كىشىلەر ئۈستەلدىن تۇردۇڭلار. مەن پۇل- نى تۆلۈۋېتىش ئۈچۈن ئورنۇمدىن تۇرۇۋىدىم، كۈتكۈچى ئالدىمغا كەلدى. ئۇ قولىدىكى كىرىلىشىپ كەتكەن دەسمال بىلەن ئۈستەل- نى دەسماللاپ، ئۈستىدىكى نەرسىلەرنى يەرگە چۈشۈرەتتى. ئۇ چاغدا كىيىمىڭنىمگە يىگىرمە ئۈچ يىل بولغان ياقىسىز بوزرەڭ قىسقا چاپنىم بار ئىدى. چاپنىمنىڭ سول يانچۇقىدىن قارا ھەمىيىنىمنى ئالدىم. بۇ چاغدا ئوڭ جەينىكىم ئۈستەلگە قويۇقلۇق بولغاچقا، كۈتكۈچى، ئۈستەلنى دەسماللىمىساممۇ بولامدۇ، دەپ قوپال چاقچاق قىلىپ مېنى ئەسكەرتتى. جەينىكىمنى ئۈستەلدىن كۆتۈرۈپ ئورنۇمدىن تۇردۇم. سەن ۋە يېنىمدىكىلەر بارغانسېرى يىراقلاشتىڭلار. سېنىڭ ھەر ۋاقىتتىكىدەك جاراڭلىق كۈلكىڭنى ئاڭلىدىم. بىراق ئاۋازىڭ بارغانسېرى يىراقلىشاتتى. ھەمىيىنىم- دىن پۇل ئېلىپ ساناۋاتىمەن، لېكىن قانچە پۇل تۆلىدىغىنىمنى

بىلىمىمەن. كۈتكۈچى ھېسابات قىلىمىدى، ئۇ ياق - بۇ ياققا قاردىم. ئەتراپتا كۈتكۈچى كۆرۈنمەيتتى. پۇلىنى «تۆلىۋېتىش ئۈچۈن ئۇنى ئىزدەي دېسەم، سەن تېخىمۇ يىراقلاپ كېتىسەن، يېتىشەلەمسەم سەندىن ئايرىلىپ قالغۇدەكمەن».

ھېلىقى دالا ئاشخانىسى بىز پات پات كېلىپ تۇرىدىغان يەردەك بىلىنەتتى. گەرچە بىز بۇ يەرگە بىرىنچى قېتىم كەلگەن بولساقمۇ، كۈتكۈچىلەر، ئاشخانا خوجايىنى ۋە باشقىلار سېنىمۇ، مېنىمۇ تونۇيدىغاندەك قىلاتتى. پۇلىنى كېيىن تۆلىۋەتسەممۇ بولار دەپ ئويلىدىم - دە، ھەممىنىمۇ چاپنىمىنىڭ سول يانچۇقىغا سېلىپ، كەينىڭلاردىن شاپاشلاپ ماڭدىم.

ماڭا - ماڭا، دالا بارغانسېرى تىكلەشكىلى تۇردى. مەن توختىسام ئۇ تىكلەششتىن توختايتتى، مېڭىشقا باشلىساملا يەنە تىكلەشەتتى. ئۇنىڭ ئۈستىگە، يەر يول ئىزىمۇ چۈشمىگەن بوز دالا ئىدى، ئەتراپ ئوتتەك قىزغۇچ لاۋۇلدايتتى. ئۇ يەر بۇ يەردە قۇرۇپ بوزارغان پاكار ئوت - چۆپلەر كۆرۈنەتتى.

ئاۋازىڭلارنىڭ پەسىيىپ كېتىۋاتقىنىدىن سىلەرنىڭ بارغانچە يىراقلىشىۋاتقانلىقىڭلارنى بىلىدىم. لېكىن جاراڭلىق كۈلكەڭنى خېلى ۋاقىتقىچە ئاڭلاپ تۇردۇم. ھەر بىر قەدەم باسقنىمدا ئايىغىم تېگىدە تاش - شېغىللار شاراقلايتتى. ساڭا يېتىشىۋېلىشقا تىرىشقانسېرى داۋان تېخىمۇ تىكلەشەتتى. سىلەر بۇ تىك داۋاندىن قانداق مېڭىپ ئۆتۈڭلاركىن تاڭ؟ دېمەك، مەن چار-چاپ قالدىممۇ ياكى خېلىلا ياشىنىپ قالدىممۇ، ھېچ بىلەلمىدىم. نېمە ئۈچۈن مېنى كېچىكتىغۇ، نەدە قالغاندۇ، دەپ كەينىڭلارغا بۇرۇلۇپ قارىمايسىلەر؟ نېمە ئۈچۈن مېنى كۈتمەيسىلەر؟ بارغانسېرى تىكلەشىۋاتقان ھېلىقى داۋاندىن تىرىشىپ چىققۇۋاتقىنىمدا مانا شۇنداق ئويلايتتى. ھېلىمۇ ياخشى، كەينىڭلارغا بۇرۇلۇپ قارىمىدىڭلار، قارىساڭلار مېنىڭ ھېلىقى داۋاندىن چىقالمايۋاتقانلىقىمنى كۆرۈپ قالاتتىڭلار.

مەن يامىشىپ چىقىۋاتقان داۋاننىڭ ئوڭىمۇ، سولۇمۇ
ئويمان - دۆڭ، تىك قىيالىق ئىدى.

ھەي . . . يېتىشەلمىدىم، ئىشنىڭ چاتقى ئەمدى چىقتى.
پۈتۈمدىكى ئاياغ ياغاچ كەش بولۇپ قالغانىدى. ئۇنىڭ بىلەن
ھېلىقى تاشلىق تىك داۋاندىن چىقىشىم تېخىمۇ قىيىنلىشاتتى.
بۇ داۋاننىڭ يانتۇلۇقى قانچە گرادۇس كېلىدىغاندۇ؟ دەسلەپتە
يىگىرمە - ئوتتۇز گرادۇس بولسا كېرەك، كېيىن بارغانچە
تىكلىشىپ قىرىق - قىرىق بەش گرادۇسقا يەتتى ۋە ئۇنىڭدىنمۇ
تىكلىشىپ كەتتى. پۈتۈم سەللا تېپىلىپ كەتكەندى، دومىلاپ
چۈشكەن تاشلارغا قوشۇلۇپ مەنمۇ دومىلاپ كەتتىم.

يەنە ئويغىنىپ كەتتىم. تەرگە چۆمۈپ كېتىپتىمەن. قانداق-
لا بولسۇن، ساڭا يېتىشىۋېلىشىم كېرەك ئىدى. كۆزلىرىمنى
يەنە يۇمىۋالدىم، بىراق ئۇيغۇم قاچقان ئىدى. بۇ چاغدا سەن
بىلەن بىللە بولغان ھېلىقى ئۆيىنى، مەن قوشۇق بىلەن ئارىلاش-
تۇرغان ھېلىقى ئەينەك قاچىدىكى تاماقنى، ھېلىقى ئوغۇل بالى-
نى، كېيىن ھېلىقى دالىدىكى ئاشخانىدا بولغىنىمىزنى، سەن
ماڭا تەۋسىيە قىلغان چالغۇ ئەسۋابىنىڭ ماركىسىنى ئەسلەپ ئويغا
پاتتىم. . . .

مانا، يەنە ھېلىقى تىك تۆپىلىكتىمەن. پۈتۈمدا ياغاچ كەش.
بارغانسېرى يىراقلىشىۋاتقان ئاۋازىڭنى ۋە قاقاقلاپ كۈلۈشلىرىڭ-
نى يەنە ئاڭلاۋاتىمەن. بۇ قېتىم ئۇ جارائىلىق كۈلكەڭنى ئاڭلاپلا
قالماي، بەلكى چىرايىڭنىمۇ كۆرۈۋاتىمەن. . . لەۋلىرىڭنىڭ ئا-
رىسىدىن چىققان ھەر بىر قاقاقلاش رەڭگارەڭ ھاۋا شارى. . .
قاتتىق قاقاقلاشلىرىڭ قىپقىزىل شارلارغا، يېنىك كۈلۈشلىرىڭ
ھاۋارەڭ شارلارغا، كۈلۈمسىرەشلىرىڭ سېرىق شارلارغا يەنى
چوڭ - كىچىك ھەر خىل ئاۋازدا يېشىل، كۆك، كۈل رەڭ
ئاق ھال رەڭ شارلارغا ئايلىناتتى. شامال كەينىڭ تەرەپتىن
چىقىۋاتقانلىقى ئۈچۈن ھېلىقى چوڭ - كىچىك رەڭگارەڭ شارلار

ئوڭ يېنىمدا، سول يېنىمدا، ئۈستۈمدە لەيلىشىپ ئاسمانغا كۆتۈرۈلەتتى. كېيىن ئاسماندا پارتلىغاندا ھەر بىر شاردىن قاقاقلاپ كۈلۈشلىرىڭ، كۈلۈمسىرەشلىرىڭ جاراڭلىق ئەكس سادا بىلەن ياڭرايتتى.

شارلارمۇ مەندىن يىراقلاشقانسېرى كىچىكلەيتتى. كېيىن كۆز ئالدىمدا خۇددى بالىلىق چاغلارىمدا مېنى ئېلىپ بارىدىغان كونا مۇنچىلاردا ئاللىقىنىمنى يۇمۇپ تۇشۇكىدىن پۇۋلەپ چىقىردى. دىغان سوپۇن ماغزىپىنىڭ كۆپۈكچىلىرىدەك شارچىلار پەيدا بولدى. ھەر بىر سۈزۈك شاردا ھەر خىل رەڭلەر جۇلالىناتتى. تۆپىلىك تىكلەشكەنسېرى شارلىداپ چۈشۈۋاتقان شېغىللارغا تەيىلىپ پەسكە سىيرىلاتتىم. بىردىن ئوڭ تەرىپىدە سوزۇلۇپ ياتقان ئويمانلىققا قاراپ ناھايىتى تېز سىيرىلىپ كەتتىم. بۇ ئوي-مانلىقتىن جەزمەن سىلەرگە يېتىشىۋالالىغۇدەكمەن، سىلەر يۇقىرىدا كېتىۋەرسەڭلارمۇ مەن بۇ يولدىن ئالدىڭلارغا چىقالغۇدەكمەن.

ساڭا يېتىشكەندە سىلەرگە قانداق يېتىشىۋالغانلىقىمنى ئېيتمايمەن دەپ ئويلىدىم، راستىنى ئېيتسام، ھېلىقى تىك تۆپىلىككە يامىشىپ چىقالمىغىنىمنى بىلىۋالسىەن. سول تەرىپىمدەكى دۆڭدە ئۈچتىن، تۆتتىن بولۇپ يۈرگەنلەرنى كۆردۈم. بۇلار بايا ھېلىقى دالا ئاشخانىسىدىن چىققان كىشىلەر بولۇپ، سەنمۇ ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ئىدىڭ. بىراق، سېنى كۆرەلمىدىم، يېقىندىنلاشقان ئاۋازىڭنى ۋە كۈلۈشلىرىڭنى ئاڭلىدىم، لېكىن ئەمدى قاقاقلاشلىرىڭ، رەڭگارەڭ شارلار ۋە سوپۇن كۆپۈكىنىڭ شارچىلىرى يوق ئىدى.

مېنى ئىزدەيمىدىڭ. بەلكىم كەينىمدىن كېلىۋاتىدۇ، دەپ ئويلايدىغانسەن.

بىر قىزىق ئىش بولدى، پۈتلىرىمدىكى «ياغاچ كەش» ھېلىقى تاشلىق تىك قىيالىقتا خۇددى قار ئۈستىدىكى چاڭغىدەك

تېيىلىدىغان بولۇپ قالدى. ئۇنىڭ ئۈستىگە، تۆۋەنگىلا ئەمەس
ھەتتا تۆۋەنگە تېيىلغاندىكى تېزلىكىم بىلەن يۇقىرىغىمۇ تېيىلىپ
چىقىدىغان بولدۇم. شۇنداق قىلىپ، ھېلىقى ئويما - دۆڭ
يەرلەردىن بىر چىقىپ، بىر چۈشۈپ ئاخىرىدا ھېلىقى دۆڭدە
كېتىۋاتقانلاردىن ئۆتۈپ كەتتىم، سەنمۇ كەينىمدە قالدىڭ.

سېنى يەنە كۆرەلمىدىم، لېكىن خۇشال ئاۋازىڭ ۋە كۈلۈش-
لىرىڭدىن مەندىن ئارقىدا ئىكەنلىكىڭنى بىلدىم. بىر ئازدىن
كېيىن يېتىشىپ كېلىسەن. بېشىمدىن ئۆتكەنلەرنى ۋە ساڭا
يېتىشىۋېلىش ئۈچۈن نېمە كۈنلەرنى كۆرگىنىمنى سۆزلەپ ئول-
تۇرمايمەن. گويا باشتىن ئاخىر بىللە كېتىۋاتقانداك مۇئامىلە
قىلىمەن. بىللە پاراڭلىشىپ، بىللە كۈلۈشىمىز. كەينىمدىن
كەلگەنلەر ئارىسىدىن سېنى كۆرۈش ئۈچۈن بىر دۆڭگە چىقىپ
ئۇياق بۇ ياققا قاراپ سېنى ئىزدىدىم...

يەنە ئويغىنىپ كەتتىم.

ۋاقىتىمىز ئويغىنىپ كەتكىنىم ئۈچۈن كۆڭلۈم غەش بول-
دى. كۆزلىرىمنى يۇمۇۋېلىپ يەنە ئۇخلىماقچى بولدۇم، بىراق
ئەپلەشمىدى، ئۇيقۇم قاچقاندى. چىراغنى ياقتىم. يورۇقتىن
كۆزۈم قامىشىپ كەتتى. كۆزۈم يورۇققا كۆنگەندە سائەتكە قار-
سام ئۈچتىن ئون توققۇز مىنۇت ئۆتۈپتۇ، ياتقىنىمغا ئىككى
سائەت بويىچە.

ئىنتايىن كۆڭۈللۈك بىر كېچىنىڭ ئاخىرقى مىنۇتلىرىدا
ئورۇنغا كىرىپ ياتقاندىم. بۇ كېچىنىڭ خۇشاللىقىنى بىر يار
يەنى سەن بىلەن بىللە ئۆتكۈزۈشنى نەقەدەر ئارزۇ قىلاتتىم.
بۇنداق چوڭ خۇشاللىقلارنى سەندەك يار بىلەن ئورتاقلىشىش
ئىككى جىنسنىڭ ئورتاقلىشىشىدىنمۇ ھاياجانلىق ئىش دەپ
بىلەتتىم. پۈتۈن خۇشاللىقلىرىمغا ئورتاق بولىدىغان ھېچكىم
بولمىغانلىقتىن، ھەمىشە مۇشۇنداق يالغۇزمەن. بەلكىم ئاشۇ
زېرىكمەس، تەرسە مېجەزم، كىشىنى ھەيران قالدۇرىدىغان ھە-

نا ئۆزۈمنىمۇ ھەيران قالدۇرغان سەۋر - تاقىتىم مۇشۇ يالغۇز -
ئوقۇمدىن كەلسە كېرەك.

قايتا ئۇخلاشقا خېلى ئۇرۇنۇپ كۆردۈم. ئاخىر ئۇخلاشتىن
ئۈمىدىمنى ئۈزۈپ، ئورنۇمدىن تۇرۇپ بۇ ھېكايىنى يازدىم.
دېرىزە پەردىسىنى ئاچسام، سىرتتا ھەممە يەرنى قار قاپلاپتۇ.
سەھەرنىڭ بىلىنەر بىلىنەر يورۇغان ئاسمىنى لەپىلدەپ يېغى-
ۋاتقان قار بىلەن پۈركىلىپتۇ. شۇ ئەسنادا بىر نەچچە قاغا
ئۆزلىرى قونغان دەرەخ شاخلىرىدىكى قارلارنى سىلكىپ چۈشۈ-
پ لەپىدە ئۇچۇشتى. دېرىزىنى ئېچىۋىدىم، يالىڭاچ بەدىنىمگە
سوغۇق ھاۋا ئۇرۇلدى. بىر ئازدىن كېيىن ئەتراپ خېلىلا يورۇي-
دۇ. بۇ ھېكايىنى بىر كۈنۈپىرتقا سېلىپ پوچتىدىن ساڭا يوللاي-
مەن. سەن بۇ ھېكايەمنى ئوقۇغىنىڭدا، سۆيگۈ ۋىسالىنىڭ، يەنە
ئېلىپ ئۇزاق تەشنا بولغان سۆيگۈگە ئېرىشىشنىڭ نەقەدەر بەخ-
نىيارلىقىنى كۆرسەن. يالغۇز بەختىيارلىقىنىلا ئەمەس، غۇرۇ-
نىمۇ كۆرسەن. . . . غۇرۇرۇڭ ئىچىڭگە سىغىمىغاندا، قانداق
بىلىشىڭنى بىلەلمىگەن بىر ئىشنى قىلغۇڭ كېلىدۇ. بەلكىم
بۇجراڭدا ئۇياقتىن بۇياققا ماڭارسەن. جەزمەن تاماكىدىن بىرنى
ۋاتاشتۇرسەن ۋە بەلكىم ئۇ چاغدا يېنىڭدا بولغانلار بىلەن كۈلۈ-
مۇپ، بىمەنە چاقچاقلارنى قىلىشىسەن. نېمە قىلساڭ قىلغىنىكى،
خۇشلۇقىڭ ئىچىڭگە سىغماي قالىدۇ. كېيىنچۇ؟ ساڭا يېزىلغان
بۇ ھېكايىنى باشقىلار ئوقۇۋېلىپ، چۈشۈمدىكى يارىنىڭ سەن
ئىكەنلىكىڭنى بىلىپ قالمىسۇن دەپ ئۇنى يىرتىۋېتىپ پارچە
پارچە قىلىپ، كېرەكسىز قەغەز سېۋىتىگە ياكى ئەخلەت ساندۇ-
نىغا تاشلايسەن.

مېنىڭ قانچىلىك پىخسىقلىقىمنى سەنمۇ بىلىسەن، ئەلۋەتتە.
تە. لېكىن پىخسىق دەپ ئاتىلىشتىن تۈگىمەس لەززەت ئالىدە-
غانلىقىمنى بىلمەيسەن. ھەقىقەتەن تەڭدىشى يوق بىر پىخسىقەنە-
كى، ھارپاگون ئەپەندىمۇ مېنىڭ يېنىمدا ئىنتايىن مەرد ھېسابلىدە.

ئىدۇ. قايسى خىلدىكى پىخسىق ئىكەنلىكىمنى سەنمۇ بىلمەي-
سەن، باشقىلارمۇ چۈشەنمەيدۇ، ئۇلارنىڭ چۈشىنىشىنىمۇ ئۈمىد
قىلمايمەن. ئۆزۈم بىلىمەن، بولدى بەس...

ھەسرەتلىرىمنىڭ، مەرۇملۇقلىرىمنىڭ، سەتچىلىكلىرىم-
نىڭ، خىجالەتچىلىكلىرىمنىڭ، خاتالىقلىرىمنىڭ، پۇشايمانلى-
رىمنىڭ، بەختسىزلىكلىرىمنىڭ، كېسەللىكلىرىمنىڭ، دەردلى-
رىمنىڭ، ئاچلىقلىرىمنىڭ، كۆز ياشلىرىمنىڭ، قارا كۈنلىرىم-
نىڭ، خاپىلىقلىرىمنىڭ، يالغۇزلۇقلىرىمنىڭ، بىچارىلىقلىرىم-
نىڭ پىخسىقىمەن. بۇلارنى پەقەت ئۆزۈمگىلا قالدۇرىمەن، باش-
قىلارغا بېرىش ۋە باشقىلار بىلەن ئورتاقلىشىشنى خالىمايمەن.
ھەۋەسلىرىمنى، ئىشتىياقلىرىمنى، مەۋجۇدىيەتلىرىمنى،
گۈزەللىكلىرىمنى، توغرىلىرىمنى، ئىشەنچلىرىمنى، كەيپلىرىم-
نى، بەختىيارلىقلىرىمنى، سالامەتلىكلىرىمنى، كۈلۈشلىرىمنى
مەندە قانچىلىك بولسا، شۇنچىلىكىنى ئۆزلىرىدە بولمىغانلارغا
ئۆتۈنۈشنى خالايمەن. باشقىلارغا ئۆتۈنمىگۈچە ئۇلارنىڭ ماڭا تە-
ئەللۇق ئىكەنلىكىگە ئىشىنەلمەيمەن.

دۇنيادا تەڭداشسىز ۋە جۈپتى يوق پىخسىق بولۇش سۈپىتىم
بىلەن چۈشلىرىمنىڭمۇ زايە كېتىشىنى ياكى ئۆزۈمدە قېلىشىنى
خالىمايمەن. ياخشى چۈشلىرىمدىن بىرىنىڭ كەيپىنى، مەن ئۆ-
رۈپ بەرگەن بۇ چۈشۈمدىن سەن ئالىدىغان ھۇزۇرنى، ھېس-
قىلىدىغان بەخت ۋە غۇرۇرنى باشقىلار بىلەنمۇ ئورتاقلىشىشنى
خالىغانلىقىم ئۈچۈن مانا بۇ ھېكايەمنى سەن يىرتىپ سېۋەتكە
ياكى ئەخلەتكە تاشلاشتىن ئىلگىرى ئېلان قىلدىم. ياق، ئۇنى
ساڭا ئەۋەتمەيمەن.

فېرېئود ھايات بولسا ئىدى، لوندوندىكى ھەممە تەرىپى كى-
چىك ھەيكەللەر بىلەن تولغان ئۆيىگە بېرىپ، كارىۋېتىغا پۈتلى-
رىمنى ئۆزىتىپ يېتىپ بۇ چۈشۈمنى ئۆرۈپ بەرگەن بولسام،
ئۇنىڭ چۈشىنىپ ماڭا مۇنداق دەيدىغانلىقىنى ناھايىتى ياخشى

بىلىمەن:

«مۇھەببەت ئېرىشكەن چېغىڭدا بۇزۇلىدىغان بىر سېھىر.
دۇر. شۇ ۋەجدىن سەن ئۆمۈر بويىچە ئېرىشمەي تۇرۇپ سۆيۈش
پېشانەڭگە يېزىلغان ۋە شۇنىڭغا مەھكۇم بولغان قارغىش تەڭگۈر.
لەردىن بىرسەن! شۇنى ھەقىقىي ھايات دەپ بىلىپ، ھەمىشە
بۇ چۈشنى كۆرسەن...»

مەن ماڭا تېگىل بولغان ئىنتايىن كۆڭۈللۈك ۋە بەختلىك
ئاشۇ كېچەمنىڭ سەھىرىدىكى ئاشۇ دائىملىق يالغۇزلۇقۇمنىڭ
كۈچى بىلەن سېنى قۇچاقلايمەن ۋە سۆيىمەن.

ھەر جايدا يالغۇزمەن

مۇشۇ يېشىمغا كەلگۈچە بىرەر قاملاشقان ئەر كىشى بىلەن مۇھەببەتلەشمىدىم. ئاشۇ سۈباتلىق يىگىت دېگەنلەر قەيەردىدۇ. . . بىر دوستۇم بار ئىدى، بىر چاغلاردا ئۆزى تەلۋىلەر-چە مەپتۇن بولغان بىر يىگىتنىڭ نەقەدەر قاملاشقانلىقىنى تەسۋىر-لەپ «سۈرەتتەك» دەيتتى. مەن بۇ سۈرەتتەك قاملاشقانلاردىن زادى كۆڭۈل خۇشلۇقى تاپمىدىم. ئۆزۈم ياخشى كۆرگەن كىشى-نىڭ قاملاشقان - قاملاشمىغانلىقىنىمۇ سۈرۈشتۈرۈپ باقمىغانىدىم، بۇنى پەقەت ئوتتۇز توققۇز ياشقا كىرگەن كۈنۈم پەرق ئەتتىم. ئەسلىمەن مەن بۈگۈنگىچە ئارىلاشقان ئەرلەر ئىچىدە قاملاشقان بىرى بولماپتۇ. بۇنىڭدا سەۋەب بار، ئەلۋەتتە. ئۆزۈم-مۇ ياش يىگىتلەرگە قىزىقمايمەن. ياشلارغا نېمە ئۈچۈن خۇشۇم يوقلۇقىنى چۈشەندۈرۈش ئۈچۈن پىسخولوگ بولۇشنىڭ ھاجىتى يوق. بۇنىڭ سەۋەبى ماڭا ئايدىڭ. دادام ياشانغان كىشى ئىدى. ئاتىمىش تۆت يېشىدا مەن تۇغۇلۇپتىكەنمەن. مەن باشلانغۇچ مەكتەپكە كىرگەن يىلى دادام ئالەمدىن ئۆتتى. دادامنى ھومۇمەن ياشانغان بىر سۆيۈملۈك ئادەم، دەپ ئەسلەيمەن. ئىنتايىن ھۆر-مەتكە سازاۋەر بىر مۇيسىپىت ئاتا تەسەۋۋۇرى ۋە ئۆزۈمنىڭ ناھايىتى كىچىك ئاتىسىز قالغانلىقىم ۋە جىدىن ياشانغان ئەرلەرگە ناھايىتى ھېرىسمەن بولسام كېرەك. ئېيتىشلارغا قارىغاندا، ئەر-لەر خوتۇنلىرىنى ئانىلىرىغا سېلىشتۇرارمىش. مەنمۇ ئۆزۈم سۆي-گەن ئەردە مەن يەتتە ياشتا ئايرىلىپ قالغان ئاشۇ ياشانغان دادام-نىڭ سىماسىنى ۋە مېھىر - شەپقىتىنى ئىزدەيمەن. بەلكىم بۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئۆزۈم توقۇپ چىقىۋاتقاندىم.

مەن. ماڭا ئوخشاش، ياشانغان ئەرلەرنى ياخشى كۆرىدىغان بىر يېقىن دوستۇم بار. ئۇ مەندىن بەش - ئالتە ياش كىچىك بولۇپ، دادىسى ھايات، ئۇنىڭ ئۈستىگە ئوتتۇرا ياشلىق كىشى. شۇنداق تۇرۇقلۇق دوستۇمنىڭ مۇھەببەتلىشىۋاتقان كىشىسىمۇ ياشانغان بىر ئەر. بىر كۈنى ئۇ مەندىن:

— بىلەمسەن، بىز نېمە ئۈچۈن ياشانغانلارغا قەرزىقىمىز؟ — دەپ سورىدى.

— ياق، بىلەيمەن. . . . — دېدىم مەن.

ئۇ چۈشەندۈردى. تەڭتۇشلرىمىز ياكى بىزدىن بىر قانچە ياشلا چوڭ بولغانلار بىزگە خۇددى ئەر دوستلىرىغا مۇئامىلە قىلغاندەك يىرىك، قوپال مۇئامىلە قىلىدىكەن ھەتتا قانات سۆرەيدىكەن. . . . لېكىن، ياشانغان ئەرلەر كۆپ تەجرىبىلىك بولغاچقا، ياش سۆيگۈنىنىڭ قەدرىنى ياش يىگىتلەردىن ياخشىراق بىلىدۇ. كەن. سالماقلىق مۇئامىلە قىلىپ ئۇنى ھۆرمەتلەيدىكەن. بۇ ھۆرمەت - ئىززەت بىزنى خۇش قىلىدىكەن.

بۇنى مەن ئاڭقىرىلمىغانىدىم، بەلكىم شۇنداق بولۇشى مۇمكىن.

ھازىرقى سۆيگۈنۈم بىلەن تونۇشقىلى ھەر ھالدا يەتتە يىل بولۇپ قالدى. بۇ يەتتە يىلدا ئۇ ماڭا كىچىككىنىمۇ بىپەرۋالىق قىلىپ باقمىدى. بىر يەردىن ئۆتۈشكە توغرا كەلسە، ئۇ ھەمىشە مېنى ئالدىدا ئۆتكۈزىدۇ. قولىنى ئاستاغىنا مۇرەمگە قويۇپ ئاۋايلاپ ئىش كۆرىدۇ. . . . يول ماڭغاندا ھامان مېنىڭ سول يېنىمدا ماڭىدۇ. قولتۇقلىۋېلىشىمدىن خۇش بولىدۇ. قولتۇقلىۋالسام بەزىدە سول قولى بىلەن قولۇمنى سىلايدۇ. بىر يەردە ئولتۇرساق قولىنى شۇنداق سىلىقلىق بىلەن مۇرەمگە قويۇۋالدىۋىكى، مېنى قانات ئاستىغا ئېلىپ قوغداۋاتقاندەك ھېس قىلىمەن.

بۇلارنىڭ ھەممىسى راست، لېكىن مېنىڭ ياشانغان ئەرلەرگە قىزىقىشىمنىڭ سەۋەبى پەقەت مۇشۇلا، دەپ قارىمايمەن.